PÄIVÄSTÄ TOISEEN

26.10.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 7.26
ja laskee kello 16.41
Oulussa kello 7.45
ja laskee kello 16.18
Utsjoella kello 8.10
ja laskee kello 15.40

Päivän sana
26.10. Näin sanoo Herra: ”Kirottu on se mies, joka turvaa ihmisiin, katoavaisten ihmisten voimaan, mies, jonka sydän luopuu Herrasta! Hän on kuin piikkipensas, joka yksin kituu aavikolla.” Jer. 17:5–6

27.10. Siunattu on se mies, joka luottaa Herraan ja panee turvansa häneen! Hän on kuin puron partaalle istutettu puu, joka kurottaa juurensa veteen. Jer. 17:7–8

Nimipäiviä
Tänään maanantaina: Nina, Niina, Amanda, Ninni, Manta
Huomenna tiistaina: Helli, Helle, Hellin, Hellä

Mietelause
Yksinkertaiset asiat ovat vaikeita.
Jari Tervo

Lähetä merkkipäiväilmoitus

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä tietoja. Kirjoita viestiin merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, titteli ja kotipaikka sekä merkkipäivän ajankohta ja mahdollinen lyhyt maininta juhlan vietosta. Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä.
Lähetä ilmoitus postitse osoitteeseen Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi.

LUKENUT MIES

Vallanvaihdon anatomia

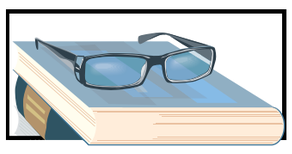

Maakuntalehti Savon Sanomat kysyi hiljattain gallupilla Suomen kansalta, kuka on kaikkien aikojen paras presidenttimme. Ylivoimaiseksi ykköseksi nousi Urho Kekkonen. Mauno Koivisto jakoi J. K. Paasikiven kanssa viidennen sijan.

Toteutuneen historian valossa **Risto Hauvosen** kirjan otsikko Koivisto Kekkosta kaatamassa on kovin yliampuva. Ei Kekkosta 1981 kukaan kaatanut. Sairas mies luhistui vanhuuttaan.

Kirjalla on silti arvonsa. 34 vuoden takaisesta vallanvaihdosta on kirjoitettu valtavasti. Tätä kirjallisuutta on kahlattu läpi vähintään yhtä paljon kuin keskiverto väitöskirjassa.

Arkistotutkimus toki puuttuu, joten historian harrastaja ei löydä mitään uutta. Sen sijaan on mielenkiintoista havaita, miten hyvin eri aikojen tulkinnat ovat pitäneet kutinsa.

Näyttää siltä, että perinteinen journalismi vie voiton tutkijoista ja erityisesti muistelijoista. Syksyllä 1981 ilmestyneessä Tamminiemen pesänjakajissa olivat jo kaikki oleelliset kivet paikoillaan.

Suurin hajonta vallitsee Kekkosen sairaudesta. Joidenkin mielestä hän oli jo 1966 kykenemätön hoitamaan virkaansa. Toisten mielestä UKK oli riittävän skarppi lähes viimeisiin viikkoihin asti.

Avoimeksi jää, milloin SDP vihdoin hyväksyi Koiviston ehdokkaakseen. Vähintään kirjan kummina toiminut Lasse Lehtinen korostaa Kalevi Sorsan juonikkuutta ja kunnianhimoa ja on kerrankin yhtä mieltä Paavo Väyrysen kanssa.

Keväällä 1981 eduskunta palasi presidenttiä vahvemmaksi valtiomahdiksi. Vuodesta 1940 oli tulkinta ollut käytännössä toinen. **PEKKA ALAROTU**

Risto Hauvonen: Koivisto Kekkosta kaatamassa. Mauno Koiviston nousu valtion johtoon lehdistön, muistelmien ja historiankirjoituksen kuvaamana. 288 sivua. Paasilinna.

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Kesytä täydellisyys

Matematiikassa täydellisyys on topologian peruskäsite, joka tarkoittaa, että metrisen avaruuden jokainen Chauchyn jono suppenee. Tämä lause aloittaa tarkan, monimutkaisen ja korkealentoisen matemaattisen määritelmän.

Yksiselitteistä ei ole täydellisyyden pohtiminen arki- ja työelämänkään puolella. Moni tavoittelee täydellisyyttä, mutta mihin täydellisyyden rima voidaan oikeasti vetää ja kuka sen riman käytännössä virittää?

Täydellisyyteen pyrkimistä pidetään yleisesti hyveenä, mutta elämän laadulle se saattaa osoittautua kieroksi paheeksi. Täydellisyys voi olla uuvuttava rasite, jos se syntyy itselle asetetuista epärealistisista odotuksista tai jatkuvasta vertaamisesta muihin ihmisiin.

Asioiden loputon viimeistely epäonnistumisen pelossa johtaa usein siihen, että tuloksia ei synny lainkaan tai ne syntyvät miinusmerkkisinä ja myöhässä. Tällöin ylevä tavoite keikahtaa päälaelleen.

> Itseään kohtaan on syytä olla armelias.

Täydellisyyden synonyymi ei välttämättä ole onni vaan pahimmillaan suorittava epätoivo. Ei liene sattumaa, että taannoin vuosia televisiossa pyörineen amerikkalaisen Desperate Housewives -satiirisarjan nimi oli suomennettu ”Täydellisiksi naisiksi”.

Täydellinen, täydellisempi, täydellisin – mikä mahtaakaan tulla seuraavaksi? Ihmisluonne toimii niin, että uusi tavoiteltava aste löytyy varmasti. Tämä jatkuvan kehityksen takaava ominaisuus on myönteinen, kunhan rentous, ilo ja kyky nauttia jo otetuista askelista säilyvät.

Äärettömän moniulotteinen täydellisyys sisältää uskomattoman paljon hyvää. Perfektionismi toimii parhaiten kesytettynä. Kun ihminen hallitsee tavoitteitaan eivätkä tavoitteet ihmistä, tukee täydellisyyden maali tehokkaasti halua pyrkiä kohti parempaa.

Juju on siinä, että täydellisyys on persoonallista. Tavallaan se on inhimillinen makuasia. Jokaiselle ihmisellä on oikeus omaan täydellisyytensä.

Rimaa ei koskaan kannata huvikseen alittaa. Sen sijaan se pitäisi aina yrittää ylittää, kunhan varmistaa sen, että rimakorkeus on omille voimavaroille sopiva. Täydellisyyttä on sekin, että tarvittaessa sanoo ei.

Itseään kohtaan on syytä olla armelias. Hokema siitä, että kukaan ei ole täydellinen, johtaa harhaan. Todellisuudessa olemme kaikki täydellisiä mutta eri tavoilla. Tyytyväinen täydellisyys on mahdollista saavuttaa, jos vain annamme siihen itsellemme luvan.

ELINA NIHTILÄ
on yrittäjä, joka opiskelee puutarhatalouden hortonomiksi.
elina.nihtila@gmail.com

LARI LIEVONEN

Tuovi Mutanen näkee kauneutta kuihtuvissakin kasveissa. Siemenkotien estetiikkaa edustavat esimerkiksi kuvan kiemuraiset virginiantädykkeet.

Puutarhurin elämä on yhtä vihreyttä

Nyt on paras aika kerätä kukista siemenet talteen.

POLVIJÄRVI (MT)
Puutarhurin pihassa työ ja vapaa-aika sekoittuvat suloisesti. **Tuovi Mutanen** kuvaa koko elämänsä olevan vihreässä solmussa.

Hän on entisen karjatilan, nykyisen luomuviljatilan emäntä, joka on kasvattanut viisi lasta aikuiseksi ja opiskellut aikuisiällä puutarhuriksi, puistopuutarhuriksi ja lopulta hortonomiksi.

”Luonto ja biologia ovat aina minua kiinnostaneet. Puutarhassa yhdistyy monta asiaa, myös esteettinen ja fyysinen puoli ovat tärkeitä”, Mutanen pohtii.

Kasvit ovat erinomainen harrastus, johon voi uppoutua kotona Ruvaslahden kylällä, noin tunnin ajomatkan päässä kaupungin valoista.

”Silti koko maailma puhuu samaa kieltä, eikä rajoja löydy mihinkään suuntaan.”

Moni kauneus vaatii polvistumista
Tuovi tuli 1980-luvulla emännäksi Renssilän tilalle. Hän muistelee naureskellen, miten lapset tekivät rehuheinää pitkästä pihanurmesta. Puutarhaan ei silloin riittänyt aikaa.

Mikään sipistelijä Tuovi ei vieläkään ole, mutta ovenpielen punalatvat hän leikkaa syksyllä alas, jotta saa syystalvisen näkymän avattua köynnösportille.

Pihassa on useita isoja kasviryhmiä, mutkittelevia polkuja, kiviaitaa, lahoaitaa ja upea hyönteishotellikin aitan takana.

Ihmisen kädenjälki ikään kuin liukuu ympäröivään maisemaan portaattomasti.

Postilaatikolta näkee parinsadan metrin päähän aitan solan ja halkopinon läpi kiviraunioon.

”Nautin näkymistä yhtä lailla kuin pienistä kasvimuodoista. Moni kauneus vaatii nöyrtymistä ja polvistumista”, Tuovi naurahtaa, kun puhumme posliinirikosta ja muista kivikkoryhmien kasvihienouksista.

Yhdessä ryhmässä on kalliokieloja ja kuunliljoja, joiden valkeat kukat hohtavat kesäillan pimeydessä.

”Vihreän eri sävyt ja lehtimuodot ovat kiehtovia. En ole kasvien kerääjä. Ajattelen, ettei kaikkea kaunista voi laittaa samaan kimppuun.”

Kulttuuriperinnön jakamisen hauskuus
Maalaispihassaan Mutanen suosii vaatimattoman oloisia, usein tummanpuhuvia kukkia, kuten salkoruusua, varjoliljaa, keijuängelmää, unikoita ja koreatörmäkukkaa.

Kasvit ovat kodikkaita, maalaisia tai maatiaisia. Niitä ei ole jalostettu suurikukkaisiksi komeuksiksi.

Kasvirunsauden salaisuus piilee puolestaan siinä, että Mutanen kasvattaa taimia siemenistä itse.

”Nykyihmisille puutarhaa voisi markkinoida down shiftaamisena eli elämän kohtuullistamisena, koska kasvien kanssa on mahdollista tehdä alusta saakka paljon itse.”

Maatiainen-yhdistyksen siementoiminta on hänestä suorastaan käsittämättömän hienoa vapaaehtoista kulttuurityötä.

”Minulle se on ennen kaikkea yhteisen kulttuuriperinnön jakamista. On ihan eri asia kasvattaa meidän oloihin vuosikymmeniä sopeutuneita lajeja kuin vaikkapa Hollannista tai Pohjois-Afrikasta äskettäin tuotuja kasveja.”

Retrosiemeniä turvallisesti vaihdellen
Siemenissäkin voidaan puhua retrosta. Toisaalta on vaikea vetää tarkkoja rajoja sille, mikä on ”todellista maatiaista”.

Tuovi Mutasen mukaan yli 50 vuotta samalla paikalla kasvaneista lajeista voidaan jo hyvin puhua vanhoina ja paikkakuntaan sopeutuneina lajeina.

”Kasvin kanta on merkittävä tekijä siinä, miten se menestyy ja miltä se näyttää.”

Siemenet on turvallinen tapa lisätä kasveja, niissä ei tauteja liiku kuten juuripaakkujen mukana saattaa kulkea.

”Toisaalta minua ihmetyttää ihmisten yliherkkyys esimerkiksi kotiloita kohtaan. Monet tappavat melkein kaiken, mikä puutarhassa liikahtaa.”

Hän ei ole edes nähnyt suomalaista ukkoetanaa, ja suree, että sitäkin espanjansiruetanoiden pelossa vainotaan.

Tuovin puutarhafilosofiaan kuuluu, että puutarha saa kasvaa asukkaidensa mukana.

”Siksi avaimet käteen -pihat tuntuvat minulle vierailta. Ihan kuin lapsi syntyisi ilman odotusta. Mielestäni siemen on aina pieni ihme, siinä on niin paljon valmiina.”

”Puutarhaan kuuluvat odottaminen, jännitys, mitä siemenestä lopulta tulee, kasvaminen ja hidas kehittyminen. Siinä pitää ja saa itse kasvaa mukana.”

LIISA YLI-KETOLA

Salkoruusu on yksi Mutasen lempikukista, jota hän kylvää joka vuosi ihan vain varmuuden vuoksia.

Kärhöt on helppo tunnistaa siemenkodistaan.

Mukulapaloyrtin siemenet sijaitsevat kuin linnunpoikasten ammollaan olevissa kidoissa.

YHDISTYS

Maatiainen ry

Tavoitteena on säilyttää vanhat viljely- ja koristekasvit, alkuperäiset kotieläinrodut, kulttuurimaisemat ja luonnon monimuotoisuus.
Perustettu vuonna 1989.
Puheenjohtajana toimii Johanna Heikkilä.
Jäseniä noin 2 000.
Kerää ja välittää perinnekasvien siemeniä ja valitsee vuosittain vuoden maatiaiskasvin ja -eläimen.
Vuoden 2015 maatiaisia ovat varjolilja ja sarvellinen pässi.
Aluetoimintaa on ainakin Pohjois-Karjalassa, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Ennen Maatiaisen siemenvälitykseen postittamista siemenet puhdistetaan ja kuivatetaan.